

ÚJ OLIGOCÉN FORAMINIFERÁK A BUDAPEST-KÖRNYÉKI KATTI RÉTEGEKBŐL

NYIRÓ M. RÉKA*

A Magyar-Szovjet Olaj R. T. budapest-környéki hegység szerkezetkutató fúrásainak és Dank V. geológus Mogyoród—Rákos—Cinkota vidékének felszíni gyűjtéséből származó kattikorú rétegminta anyaga feldolgozásával Majzon L. hívta fel a figyelmet, egy eddig az irodalomban ismeretlen *Foraminifera* nemzetségre, valamint egy ismeretlen fajra, egyben felszólított az új formák ismertetésére. A kérdéses rétegeknek szemcsenagyságát és homoktartalmát Pusztay Gy. vizsgálta.

A kőzet világos, zöldesszürke színű, finomhomokos, csillámos agyagmárga. Átlagos CaCO_3 tartalma 18%, a homok tartalma 48,5% körül mozog. A kőzet tömött szövetű, a zöldesszürke pelites alpanyagba finomszemű homok és az elszórt finomszemű muszkovit lemezekén kívül néhány apró kőszenesedett növényi maradvány törmeléke és *molluszka* héjtöredék ismerhető fel. Törése, illetve elválása a gyenge rétegződés irányát követi. A kőzetkifejlődés sekélytengerre utal.

Cinkota és Rákosszentmihály vidékén lévő fúrásokban a katti rétegeket úgy a kőzetkifejlődés, mint a makro- és mikrofauna azonosságai miatt nehéz szintezni. A *Corrosina pupoides*-es réteg sem kőzetkifejlődésben, sem fauna összetételben lényegesen nem tér el a fúrás többi katti rétegétől. Az új nemzetség segítségével azonban a szint esetleg azonosítható lesz.

Az új *Foraminifera* nemzetség először az árpádföldi Csömöri úton levő transzformátortól DNy-i irányban 500 méterre, az egyik kutató aknában felszínről 1,50 m mélységből származó anyagából került elő. Ezután átvizsgáltam Cinkotáról négy és Rákosszentmihályról három fúrásunk anyagát. A fúrások bizonyos szintjében szintén sikerült megtalálnom az eddig ismeretlen nemzetséget.

Az új faj eddig csak két rákosszentmihályi fúrásból és a fentemlített kutató-aknából került elő. Valószínű, hogy ez az új faj az új nemzetség rétegtani szintjéhez kapcsolódik.

Família : *BULIMINIDAE*

Genus : *REUSSELLA*

Reussella tricarinata nov. sp.

A hosszú megnyúlt, triszériális alak háromoldalú hasáb, mely a kezdő kamra felé kicsúcsosodik és az oldalélek gyengén hajlottak. A hasáb mindegyik oldalán a kamrák varratai hajfonatszerű biszériális képet adnak. A héj likacsossága igen jól látszik. A háromoldalú hasáb felszíne teljesen sima és kissé konkáv felületű.

A kamrák élei egybeesnek a háromoldalú hasábéval és ezzel teljesen összesimulnak. Ez egyik jól megkülönböztető jellege a *Reussella spinulosa* (Reuss) fajtól.

Felülnézetben a héj háromszögű, melyen a kamrák varratai gyengén kivehetők.

*A vizsgálatok a MASZOLAJ Központi Tudományos Kutatólaboratóriumában készültek.

Az alak nyílását példányaimon sérültségük miatt nem lehet megfigyelni. A kamrák pirittal vannak kitöltve, így számolnunk kell a héjak elpusztulásával.

Kamráknak száma: 15—17. Legnagyobb hossza: 0,42 mm. Átlagos szélessége: 0,19 mm.

Legközelebbi rokon alak az említett *Reussella spinulosa* (R e u s s) faj, melytől eltér egyrészt a kamrák alakjában, mely összefügg a héj karcsúbb, megnyúltabb formájával, másrészt a *Reussella spinulosa*-n a hasábok élein fellépő, a kamrák számának megfelelő tüskék hiányával.

Reussella tricarinata nov. sp, *Corrosina* nov. gen. nov, sp,

Eddig a fent ismertetett helyek katti rétegeiből összesen három példányban a *Corrosina* új nemzetséggel együtt került elő.

Familia: *HETEROCHELICIDAE*
Genus: *CORROSINA* nov. gen.

A héj anyaga likacsos, meszes. A héj szerkezete és felépítése az idősebb kamrák kifejlődése során félbemaradó háromoldalú gúla. A triszerialis héjfelépítés egyenlőtlen. Ez egyébként a katti-emelet tengervízének igen változó, teljes, fél és csökkent sótartalmánál fogva is érthető. Az egyes kanyarulatok a kamrákra vonatkozó nagyságrendbeli kiképzése, a kamráknak a kanyarulatokon eltérő nagysága, bizonyos fokig a »korrózió« hatásait érzékeltetik. Ezekre a kamrákra épül fel a felfújt, közel a gömbhöz hasonló három kamrából álló utolsó kanyarulat, ami már a *Globigerinidae*-k családja felé mutat kapcsolatot.

Az új nemzetség bevezetését indokolja az összenyomott gömbalakú kamrákból álló háromoldalú hasábos felépítés, melyre váratlanul a jól kifejlett három utolsó kamra épül, mint a H a n t k e n-féle *Rhynchospira abnormis*-nál.

A *Corrosina* nemzetség legközelebbi rokonságot mutat a felső-kréta *Günbeletria-Cushman* és a *Bulimina d'Orbigny* nemzetséghez. A héj anyaga, perforált-sága és a kamrák gömbalakja ezekkel megegyezik, de a kamrák felépítése háromoldalú hasábot alkot. A *Günbeletria*-nál a kamrák elhelyezkedése szabálytalanabb, a triszerialis felépítés gyengébben figyelhető meg, tömörszibb alak, nyílása pedig nagyobb és határozottabb, míg az új nemzetségnél a nyílás az utolsó kamrán betüremkedett kis rés:

Alakban rokonságot mutat a *Verneuilina d'Orbigny* felé, mely utóbbi ennek izomorf agglutinált alakja.

A fent említett sajátságok miatt a H a n t k e n-féle előbb (1871-ben) *Globigerina*, később (1875-ben) *Rhynchospira* nemzetségbe sorolt *Rhynchospira abnormis* formát, — melyet a *Clavulina szabói* rétegekből ritkásan a felső, s gyakoribban az alsó »osztályzatból« ismertet — ez új nemzetség egyik alakjának tartom. C u s h m a n véleménye szerint az E h r e n b e r g-féle *Rhynchospira* nemzetség még 1950-ben is a *Globigerinák*-nál szerepel.

H a n t k e n adatai és az újabb megfigyelések szerint az új *Corrosina* nemzetség elterjedése alsó- és felső-oligocénre tehető.

Corrosina pupoides nov. sp.

Üveges mészhéjú, főleg a fiatal kamrákon észlelhető a perforáltság, megnyúlt triszerialis forma, a héj igen enyhén hajlott. A kamrák alakja gömb, illetve az idősebbeknél összenyomott gömb. A kezdőkamrából fokozatosan növekszik a többi gömbalakú kamra és minden sorban vízszintesen, majdnem egyvonalban három kamra helyezkedik el. Ezek egy rövid háromoldalú hasábot alkotnak, mely az idősebb kezdőkamra felé kicsúcsosodik. A háromoldalú hasábon elhelyezkedő kamrák szabálytalan éle és lapja következtében, bizonyos fokú korrodált jelleg tűnik fel, ezért kapta a nemzetség

Fauna táblázat

	Árnádföld—Csömöri úti akna	Cinkotai fúrások	Rákosszentmihályi fúrások	Csanádi téglavető	Rákosszentmihály Anna telep	Veregyházai téglavető	Vácbotlyán 238
1.	<i>Textularia deperdita</i> d'Orb.		+	+			
2.	<i>Quinqueloculina erami</i> Rss.		+	+			
3.	<i>Quinqueloculina seminula</i> L.		+	+			
4.	<i>Quinqueloculina</i> sp.	+	+	+			
5.	<i>Robulus inornatus</i> (d'Orb.)		+	+			
6.	<i>Dentalina</i> sp.		+	+			
7.	<i>Guttulina communis</i> d'Orb.		+	+			
8.	<i>Polymorphina cylindroides</i> Röm.	+	+	+			
9.	<i>Nonion granosum</i> (d'Orb.)	+	+	+			
10.	<i>Nonion communis</i> (d'Orb.)	+	+	+	+	+	
11.	<i>Nonion umbilicatum</i> (Montagu) ...		+	+			
12.	<i>Nonion punctatum</i> (d'Orb.)		+	+			
13.	<i>Elphidium subnodosum</i> (Münst.) ...	+	+	+			
14.	<i>Elphidium striatopunctatum</i> (Ficht-Moll)	+	+	+	+	+	
15.	<i>Bulimina elongata</i> d'Orb.	+	+	+			
16.	<i>Corrosina pupoides</i> nov. sp.	+	+	+			
17.	<i>Virgulina schreibersiana</i> Czjz.	+	+	+	+	+	+
18.	<i>Bolivina punctata</i> d'Orb.	+	+	+	+	+	+
19.	<i>Angulogerina angulosa</i> (Will.)		+	+	+	+	+
20.	<i>Trifarina tricarinata</i> (d'Orb.)		+	+			
21.	<i>Reussella spinulosa</i> (Rss.)	+	+	+			
22.	<i>Reussella tricarinata</i> nov. sp.	+	+	+			
23.	<i>Eponides schreibersii</i> (d'Orb.)	+	+	+	+	+	
24.	<i>Eponides haidingeri</i> (d'Orb.)		+	+	+	+	
25.	<i>Asterigerina rosacea</i> (d'Orb.)		+	+	+		
26.	<i>Globigerina bulloides</i> d'Orb.	+	+	+			+
27.	<i>Globigerina triloba</i> Rss.	+	+	+			
28.	<i>Orbulina universa</i> (d'Orb.)	+	+	+	+	+	
29.	<i>Planulina ariminensis</i> (d'Orb.)		+	+			
30.	<i>Cibicides lobatulus</i> (Walk-Jac.)		+	+			
31.	<i>Cibicides dutemplei</i> (d'Orb.)		+	+	+		+
32.	<i>Rotalia beccarii</i> (L.)		+	+		+	+
33.	<i>Szivacsütök</i>	+	+	+	+	+	+
34.	<i>Molluszka héjtöredék</i>	+	+	+	+	+	+
35.	<i>Spatangida-tüskék</i>	+	+	+	+	+	+

a *Corrosina* nevet. Az utolsó három kamra a többihez képest hirtelen felhújtnak tűnik, innen a *pupoides* faj név és ezeken a kamrákon a perforáltság megfigyelhető.

Felülnézetből az utolsó három kamra majdnem egy vízszintes síkban helyezkedik el. A legidősebb kamra jól felismerhető a rövid résalakú betüremkedett nyílás.

Kamráik száma: 10—14. — Legnagyobb hossza: 0,29 mm. — Átlagos szélessége: 0,13—0,15 mm.

Eddig a *Corrosina pupoides* nov. sp. 17, míg a *Reussella tricarinata* nov. sp. három példányban került elő a katti-emelet középső részéből. A *Corrosina pupoides* nov. sp. a fúrásokban 3 és 50 méter közötti vastagságú rétegösszletre szorítkozik.

A *Corrosina pupoides* és a *Reussella tricarinata* fauna társaságát, ugyanakkor Majzon-nak, már 1935-ben feldolgozott a budapestkörnyéki azonos faunával való kapcsolataát összehasonlító táblázat mutatja.

Amint a fenti táblázatból is kitűnik a *Corrosina pupoides* rétegek faunája aránylag szegény. Összesen 30 fajt sikerült meghatároznom. A leggazdagabb lelőhely a cinkotai fúrásokból származó réteg. Kevés faj fordul elő nagy egyedszámban, ilyen a *Bolivina punctata* d'Orb, ami a cinkotai fúrások rétegében található gyakrabban. Igen gyakori az *Asterigerina rosacea* (d'Orb). Ennek a fajnak a gyakorisága megegyezik a Majzon által meghatározott Rákosszentmihály-Annatelep téglagyári feltárásból származó réteg faunájával.

A táblázatból kitűnik, hogy az agglutinált házi *Foraminiferákat*, csak egy faj képviseli, ez is sok helyen teljesen hiányzik, valamint hiányoznak a mélyebb vízű fajok is. Ezek a megállapítások, valamint a fauna társaság is aláírásztja a *Corrosina pupoides*-es szint sekéyvízi sótartalmú tenger jellegét.

IRODALOM — LITTÉRATURE

1. Andrae, A.: Ein Beitrag zur Kenntnis des Elsässer Tertiärs. Abt. zur Geol. Spezialkarte von Elsass-Lothringen. II. Strassburg, 1884. — 2. Brady, H. S.: Brackish-water Foraminifera. Magazin of Nature History. Ser. 4. Tom. VI. 1889. — 3. Böckh J.: Pót—Gödöllő—Aszód környékének földtani viszonyai. Földt. Közl. II. 1873. — 4. Cushman, J. A.: A monograph of the foraminiferal family Verneulinidae. Cushman Laboratory for Foraminifera Research Special Publication No. 7. 1937. — 5. Cushman, J. A.: Foraminifera. Their classification and economic use. IV. kiadás, Cambridge 1950. — 6. Czizek, J.: Fossile Foraminiferen. Wien, 1847. — 7. Ferenczi — Kulcsár — Majzon: Újabb adatok Budapest földtani felépítéséhez. Földt. Közl. I, XIX. 1939. — 8. Frauzenau, A.: Adatok Budapest általjának ismeretéhez. Földt. Közl. XVIII. 1888. — 9. Frauzenau, A.: A budai-órsi út mellett feltárt márga Foraminifera faunájáról. Math. és Term. Tud. Ért. VII. 1889. — 10. Friese, H.: Zur Foraminiferen-fauna der Meeresmolass des unteren Inngebietes (Akademie-Verlag Berlin, 1951.). — 11. Halaváts Gy.: A neogén korú üledékek Budapest környékén. Földt. Int. Évkönyv. XVII. 1909, 1910. — 12. Hantken M.: A budai Albrecht-úton feltárt márgarétegek faunája. Földt. Közl. I. 1871. — 13. Hantken M.: A Clavulina Szabói rétegek faunája. Földt. Int. Évkönyv IV. 1875. — 14. Hecht, F.: Die Verwertbarkeit der Mikropaläontologie bei Erdölauflösungsarbeiten im norddeutschen Tertiär und Meozoikum. Senckenbergiana. 19. 1937. — 15. Horusitzky F.: Budapest környéki dunabalsparti dombvidék földtani képződményei. Évi Jel. 1932—1935. — 16. Lörenthey I.: Újabb adatok Budapest környéke harmadidőszaki üledékeinek geológiájához. Math. és Term. Tud. Ért. XXIX. 1911. — 17. Majzon L.: Fúrólaboratóriumi foraminifera-vizsgálatok. — 18. Majzon L.: Oligocén és miocén foraminifera-faunák értékelése. Évi Jel. 1935. — 19. Majzon L.: Fúrólaboratóriumi foraminifera-vizsgálatok. Évi Jel.

1936—38. — 20. Majzon L.: Újabb adatok Sóslyartán és Szécsény vidékének oligocén-korú rétegeihez. Évi Jel. 1938. — 21. Majzon L.: Budapest környéki katti rétegek Foraminiferái. Évi Jel. 1935. — 22. Majzon L.: *Centennarina* nov. gen. és *Cassidulina vitalisi* nov. sp. a budai alsóörpéli rétegekből. Földt. Közl. 1948. — 23. Majzon L.: Foraminifera-vizsgálatok a mélyfúrás laboratóriumában. Évi Jel. 1945—47. év II. köt. — 24. Majzon L.: Újabb őslénytani adatok Ipolytarnócról. Földt. Közl. XXX. 1950. — 25. Majzon L.—Hegedűs Gy.: Rétegminták vizsgálata a fúrólaboratóriumában. Évi Jel. 1948. — 26. Wedekind: Einführung in die Grundlage der Historischen Geologie. — 27. d'Orbigny: Die fossilen Foraminiferen des Tertiären Beckens von Wien. 1846. — 28. Reuss A.: Neue Foraminiferen aus den Schichten des österreichischen Tertiärbeckens. Wien, 1849. — 29. Reuss A.: Zur fossilen Fauna der Oligozänschichten von Gaas. Sitz. d. Math. Nat. Akad. Wiss. LIX. I. Abt. 1869. — 30. Rozložník P.: Adatok Csomád, Fót és Vácattyán környékének földtani ismeretéhez. Évi Jel. 1932—35. — 31. Salamon J.: Veresegyháza és Órszentmiklós környékének oligocén-kori üledékei. 1931. — 32. Schmidt E. R.: A pestszenterzsébeti (Gubacsilúd melletti) mélyfúrás sztratigráfiai viszonyai. Földt. Közl. XXIV. 1934. — 33. Schubert R. J.: Beiträge zu einer natürlichen Systemath. der Foraminiferen. Neues Jahrb. für Min. Geol. XXV. 1908. — 34. Staesche—Hilterman: Mikrofaunen aus dem Tertiär Nordwestdeutschlands. Berlin, 1940. — 35. Telegdi-Roth K.: A Magyar Középhegység északi részének felső-oligocén rétegeiről, különös tekintettel az egervideki felső-oligocénre. Koch Emlékkönyv. 1912. — 36. Vadász E.: Bakonyi triász Foraminiferák. Balaton Tud. Tanulm. Eredm. I. Pal. függ. 1910. — 37. Vadász E.: A Duna-balparti idősebb rögök őslénytani és földtani viszonyai. Földt. Int. Évkönyv XVIII. 1910. — 38. Zsigmondy V.: A városligeti artézi kút. 1878.

Новые олигоценные фораминиферы из хаттских слоев
окрестности г. Будапешт

Р. М. Ньирё

В буровых скважинах предприятия «МАСОЛАЙ», в окрестности г. Будапешт, в хаттских ярусах обнаружались неизвестные до сих пор род и вид фораминифер.

Reussella tricarinata nov. sp.

Удлиненно-продолговатая форма трехрядная; она образует трехгранную призму, утончающуюся к начальной камере. Боковые ребра слабо изогнуты; на обеих сторонах призмы швы камер являются косовидно-двурядными. Пористость раковины очень хорошо видна. Поверхность трехгранной призмы вполне гладка и немного вогнута.

Ребра камер совпадают с ребрами призмы и таким образом тесно прилегают друг к другу; этим признаком он хорошо отличается от вида *Reussella spinulosa* Reuss.

Сверху раковина образует треугольник, по которому швы камер слабо видны. На исследованных экземплярах устье не удалось наблюдать вследствие их поврежденного состояния. Камеры заполнены пиритом, поэтому надо считаться с разрушением раковин:

Количество камер: 15—17
Наибольшая длина: 0,42 мм
Средняя ширина: 0,19 мм

Ближайшие родственники его: упомянутый вид *Reussella spinulosa* Reuss, который различается от этого вида с одной стороны по форме камер, связанной с более тонкой удлиненной формой раковины, с другой стороны, отсутствием соответствующих количеству камер шпиров, появляющихся на ребрах призмы из *Reussella spinulosa*.

Упомянутая форма обнаружилась в 3 экземплярах вместе с новым родом *Corrosina* в хаттских слоях описанных местонахождений.

Семейство: *Heteroheliciadae*.

Род: *Corrosina* nov. gen.

Вещество раковины известковое и пористое. Структура и строение раковины является неразвитой трехгранной пирамидой. Трехрядное строение раковины неординарно: это вполне понятно, если иметь в виду содержание соли, чередующееся в морских водах хаттского яруса. Различные размеры отдельных оборотов и отклоняющиеся величины камер на оборотах указывают до некоторой степени на действие «кор-

розин». На этих камерах построен раздутый, последний оборот раковины трехрядного строения, состоящий из трех шаровидных камер, что напоминает до некоторой степени семейство *Globigerinidae*. По мнению автора вид *Rhynchospira abnormis*, зачисленный Ганткеном раньше (в 1871 г.) к роду *Globigerina*, позже (в 1875 г.) к роду *Rhynchospira*, является одной формой нового рода, в разрез с мнением Кешмена, который зачислил род *Rhynchospira* (Ehrenberg) еще в 1950 году к роду *Globerina*. Новый род *Corrosina* встречается в нижней-верхней части олигоцена.

Corrosina pupoides nov. spec.

Новая форма относится к семейству *Hexahelicidae* и к новому роду *Corrosina*. Удлиненно-продолговатая форма, очень слабо изогнута; перфорирование видно преимущественно на молодых камерах.

Камеры шаровидны, более взрослые формы являются сжатыми. Остальные шаровидные камеры постепенно увеличиваются от начальной камеры; 3 камеры располагаются в каждом ряду горизонтально, почти прямолинейно. Они образуют короткую, трехгранную призму, утончающуюся к более взрослой, начальной камере.

Камеры, помещенные на трехгранной призме, имеют неправильные ребра и грани, в результате чего появляется несколько корродированный характер. Поэтому новый вид получил название рода «*Corrosina*».

Последние три камеры являются раздутыми по сравнению с остальными. Отсюда название вида «*pupoides*».

В этих камерах перфорирование хорошо видно. Сверху последние 3 камеры помещены почти в одной горизонтальной плоскости. На самой взрослой камере хорошо видно короткое щелообразное отверстие.

Количество камер: 10—14

Наибольшая длина: 0,29 мм

Средняя ширина: 0,13—15 мм

Введение нового рода обосновано трехгранным призматическим строением, состоящим из смятых, шаровидных камер, на котором неожиданно расположены хорошо развитые 3 последние камеры так, как у *Rhynchospira abnormis* Ганткена.

Ближайшие родственники нового рода: *Gümbeletria* Cushman и *Bulimina* d'Orbigny верхнего мела. Вещество и перфорирование раковины соответствуют шаровидной форме камер; строение камер — как уже упомянуто в описании рода *Corrosina* — образует трехгранную призму, причем у рода *Gümbeletria* камеры расположены более неправильно: трехрядное строение слабее заметно, форма более коренастая, устье больше и более определенное, в то время как у нового рода устье представляет собою маленькую, на последней камере вжатую щель.

По очертанию он смежен с *Verneuilina* d'Orbigny; последний является его изоморфной, агглютированной формой. С средней части хаттского яруса верхнего олигоцена обнаружены представители *Corrosina pupoides* nov. sp. в 17, таковы *Reussella tricarinata* nov. sp. в 3 экземплярах. В буровых скважинах особи *Corrosina pupoides* nov. sp. ограничиваются слоями от 3 до 50 м мощностью. Вышеописанные виды появились в сочетании фауны и обобщены в таблице, находящейся в венгерском тексте.

Nouveaux Foraminifères oligocènes des couches chattiennes des environs de Budapest

Par Mlle R. M. NYÍRŐ

Dans le matériel provenant des sondages d'exploration de l'Entreprise Hongroise-Soviétique pour l'Exploitation du Pétrole nous avons trouvé dans les couches chattiennes un nouveau genre et une espèce de Foraminifères encore inconnus.

Reussella tricarinata nov. sp.

Forme allongée trisériée. Le test a la forme d'un prisme triangulaire, qui s'effile vers la loge embryonnaire et dont les arêtes sont faiblement recourbées. Par contre sur chaque face du prisme les sutures des alvéoles présentent un aspect bisérié ressemblant

à une tresse de cheveux. La porosité du test est bien visible. La surface du prisme triangulaire est complètement lisse et faiblement concave. Les arêtes des loges coïncident avec celles du prisme et s'y soudent complètement. C'est un caractère qui la distingue nettement de l'espèce *Reussella spinulosa* Reuss.

Vu d'en haut le test forme un triangle, sur lequel on peut bien distinguer les sutures des loges. L'orifice buccal de cette forme n'est pas visible sur nos exemplaires, à cause de leur état détérioré. Les loges sont remplies de pyrite, on peut donc prévoir la destruction des tests. Nombre des loges : 15 à 17. Longueur maximale : 0,42 mm. Largeur moyenne : 0,19 mm.

La parenté la plus proche est l'espèce *Reussella spinulosa* Reuss, mais elle en diffère d'une part par la forme des loges, ce qui est en relation avec la forme plus allongée du test, d'autre part par le manque des épines qu'on voit sur les arêtes des prismes de la *Reussella spinulosa* et dont le nombre correspond au nombre des loges.

Jusqu'ici on en a trouvé trois exemplaires provenant des couches chattiennes des endroits mentionnés, en compagnie avec le genre nouveau *Corrosina*.

Famille : *Heteroheliciadae*.

Genre : *Corrosina* nov. gen.

Le test est calcaire, poreux. Le foraminifère à la forme d'un prisme triangulaire resté inachevé au cours du développement des loges plus âgées. La forme trisériée est inégale — ce qui peut s'expliquer avec la constitution très variable de l'eau de mer de l'étage chattien quant à sa teneur en sel. Les dimensions variables des sinuosités, rapportées aux loges et la grandeur divergente des loges dans les sinuosités ont dans un certain degré l'aspect d'un état corrodé. Sur ces loges est édiflée la dernière sinuosité du test trisérié formée de trois loges à peu près sphériques; cela la rapproche à la famille des *Globigerinidae*.

A cause de ce caractère nous sommes d'avis que la forme décrite par H a n t k e n, d'abord (1871) comme *Globigerina*, et plus tard (1875) sous le nom de *Rhynchospira abnormis* et qui se trouve plutôt rarement dans la section supérieure et plus abondamment dans la section inférieure des couches à *Clavulina szabói*, est une forme de ce nouveau genre, notwithstanding à l'avis de C u s h m a n, qui a rangé parmi les *Globigerines*, encore en 1950, le genre *Rhynchospira* de E h r e n b e r g.

La répartition du nouveau genre *Corrosina* est donc oligocène inférieur — supérieur.

Corrosina pupoides n. sp.

Cette espèce du nouveau genre *Corrosina* possède un test vitrocalcaire, des perforations observables surtout sur les loges jeunes, une forme allongée trisériée, très faiblement courbée.

Les loges sont globulaires, chez les plus âgés elles sont aplaties. Les loges globulaires consécutives se suivent graduellement à partir de la loge embryonnaire, dans chaque ligne il y a trois loges disposées horizontalement, presque en ligne droite. Ces lignes forment un prisme triangulaire court qui se termine en pointe vers la loge initiale.

A cause de l'arête et de la surface irrégulière des loges disposées sur le prisme triangulaire ce Foraminifère a l'apparence d'être corrodé en un certain degré, c'est pourquoi nous avons donné au genre le nom *Corrosina*.

Les trois dernières loges ont l'apparence gonflée, en comparaison avec les autres, d'ici le nom pupoides; ces loges ont des tests perforés.

Vues d'en haut les trois dernières loges sont disposées approximativement dans un plan horizontal. Sur la dernière loge on peut bien distinguer l'orifice buccal replié, de forme d'une courbe fente.

Nombre des loges : 10 à 14. Longueur maximale : 0,29 mm. Largeur moyenne : 0,13 à 1,5 mm.

L'introduction du nouveau genre est justifiée par sa construction en prisme triangulaire formée par des loges globulaire aplaties, sur lesquelles sont placées, sans transition, les trois dernières loges bien développées, comme chez la *Rhynchospira abnormis* de H a n t k e n.

Le genre *Corrosina* présente une parenté avec les genres *Gümbeletria* C u s h m a n et *Bulimina* d' O r b i g n y, du Crétacé supérieur. Le matériau du test, son état perforé et la forme globulaire des loges, sont les mêmes; tandis que l'emplacement des loges est, comme nous l'avons déjà mentionné lors de la description du genre *Corrosina*, en forme d'un prisme triangulaire. Chez le genre *Gümbeletria* la disposition des

loges est plus irrégulière, la construction trisériée est plus faiblement développée, la forme est plus trappue, son orifice buccal est plus grand et plus net, tandis que chez le nouveau genre l'orifice buccal est une petite fente repliée, sur la dernière loge.

Sa forme présente une parenté avec la *Verneuilina* d'Orbigny, qui en est une forme isomorphe aglutinée.

Jusqu'ici on a trouvé dans la partie moyenne de l'étage chattien de l'Oligocène supérieur 17 exemplaires de *Corrosina pupoides* nov. sp. et 3 exemplaires de *Reussella tricarinata* nov. sp. Dans les sondages la *Corrosina pupoides* est restreinte aux couches situées dans une profondeur de 3 à 50 mètres.

Les espèces décrites se trouvent ensemble avec les fossiles énumérés dans le tableau du texte hongrois.